

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๒

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งข้อโต้แย้งตามคำร้องของจำเลย (บริษัท พาด้าอินเตอร์ดีพาร์ทเมนท์กรุป จำกัด กับพวก) เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ด้วยศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้ส่งคำร้องของบริษัท พาด้าอินเตอร์ดีพาร์ทเมนท์กรุป จำกัด กับพวก รวม ๖ คน ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่โจทก์เรียกดอกเบี้ยจากจำเลยทั้งหมดเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามคำร้อง บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ในคดีแพ่ง หมายเลขดำ ที่ ๒๑๐๗๕/๒๕๔๐ ยื่นฟ้องบริษัท พาด้าอินเตอร์ดีพาร์ทเมนท์กรุป จำกัด ที่ ๑ นายนพดล เสริมศิริมงคล ที่ ๒ นายอุดม เสริมศิริมงคล ที่ ๓ บริษัท พาด้าอินเตอร์เนชั่นแนลกรุป จำกัด ที่ ๔ บริษัท เสริมทรัพย์พัฒนา จำกัด ที่ ๕ นางสาวเพ็ญผกา แซ่ฉั่ว ที่ ๖ ผู้ร้องเป็นจำเลย โดยโจทก์ฟ้องให้จำเลย ที่ ๑ ถึงที่ ๕ ร่วมกันชำระเงินแก่โจทก์ คิดถึงวันฟ้อง ๑๕,๕๒๗,๘๕๕.๕๗ บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของเงินต้น ๑๓,๑๘๓,๕๕๔.๒๔ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลย ที่ ๖ รับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์ คิดถึงวันฟ้อง ๒,๓๕๕,๕๖๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของเงินต้น ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จ หากจำเลยทั้งหมดไม่ชำระขอให้ยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ ขายทอดตลาดนำเงินชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินจากการขายทอดตลาดไม่พอชำระหนี้แก่โจทก์ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ ชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

ผู้ร้องทั้งหมดให้การต่อสู้คดีหลายประการและโต้แย้งว่าการที่โจทก์เรียกดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชนและการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม หรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัท ฯ จะเรียกเก็บได้ ฉบับลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเงินของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ จึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องมา เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เนื่องจากประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัท เงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินเอเชีย จำกัด เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่ บริษัท ฯ จะเรียกเก็บได้ ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ มิได้ออกโดยองค์การที่ใช้อำนาจ นิติบัญญัติ คือ รัฐสภา จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว ในคดีที่ ๔/๒๕๔๒ ของศาลรัฐธรรมนูญ คงมีปัญหาตามคำร้องที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเงินของสถาบัน การเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่เท่า นั้น เห็นว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ตามที่ผู้ร้องอ้างมีข้อความระบุไว้ในตอนต้นว่า “อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้ ฯลฯ” ซึ่งประกาศฉบับนี้ได้ให้ อำนาจบริษัทเงินทุนที่จะประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายให้กับผู้กู้ยืมหรือรับจากประชาชนได้เอง โดยอิสระ และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (โจทก์) ก็อ้างประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับดังกล่าว ออกประกาศฉบับประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ เรียกดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหรือ ส่วนลดสูงสุดในอัตราไม่เกินร้อยละ ๒๑ ต่อปี จะเห็นได้ว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับดังกล่าว มิได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเงินของสถาบัน การเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ที่ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละ สิบห้าต่อปีได้” ตามบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ที่มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยได้เกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มิใช่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด หรือรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลังมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด ดังนั้น เมื่อปรากฏว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ผู้ร้องอ้างออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังกล่าวข้างต้น มิใช่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติดอกเบี้ยให้กู้ยืมเงินของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ สิบห้าต่อปี จึงมิใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีที่ผู้ร้องอุทธรณ์โดยตรง ไม่อาจถือว่าเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ